

Zas Latweeschu lauschu draugs.

1834. 17. Mei.

20ta lappa.

Zaunas sinnas.

No Rihges. Pagahjuschas swehtdeenas rihtâ kungi nahze atpakkat no sawas muischas, kas winneem Kursemmé un kur pa waffaru brihscham dshwo. Sawa namma preekschâ no ratteem iskahpuschi, atradde namma durris wehl ais-
slehgtas, kaut gan tik agri wairs ne bija, ka kalps wehl warroht gulleht, ko par
namma fargu weenu paschu no wisseem saweem laudim tē pilssehtâ bija likku-
schi palikt. Kungi brihnojahs un drihs jau sahze dohmaht, ka kalps, kas lihds
schim arween tahds ustizzams bija, taf scho nakti nammu buhschoht atstahjis.
Pehz leelahm puhlehm kutscheram isdewahs, zaur lohgu eekahpt un kungeem durris
atwehrt. Winni eet luhkoht, woi ne arri kalpa pascha istaba aisslehgta;— nē, irr
walkâ gan, bet no krahstna winneem nelabbi twaiki fittahs pretti, un istabas widdû
pee pascha grihda kalps, tik ar kreflu muggurâ, gull nomirris.— Nabbadsinseh,
deht puhititehm, kas winnam pee kahjahm bija, gribbedams dabbuht labbi noswihst,
waffarâ krahstni stipri bija eekuhris, bet pahrlaeku agri aistaisijis un gahjis gul-
leht. Gan wehl bija no gultas zehlees, tohs nelabbus twaikus mannidams, un
gribbeja woi durris woi lohgu walkâ taifihst, bet spehka winnam bija truhzis un
tâ winseh bija krittis semmē un garru islaidis.

Arri no Rihges. Pehrâ gaddâ sawâ 29tâ lappinâ mehš peeminnejam,
ka Laudohnes mahzitajs un Zehsu-teefas prahwests Schöpff pee Deewa aisgahjis,
un schat gaddâ Laudohnē jau zits jauns mahzitajs, Ferdinand Schilling,
Wezz-Deebalges mahzitaja treschajs dehts, tikke eezelts. Nu arr Zehsu-teefas prah-
westa weetâ zits irr likts un no Peeterburgas apstiprinahsts, prohti Ehrgles zeenigs
mahzitajs Weyrich, kas 10. Mei deenâ no Widsemnes basnizas-teefas tikke
swehrinahsts par prahwestu. Zas zeenigs prahwesta-tehws Ehrgles draudse nu jau
ohtr-desmitâ gaddâ strahda kâ ustizzams un mihlohts mahzitajs. — e —

No Ottepehjes muischas, Tehrpatas aprinſi. 4tâ April atkal zaur ſkalleem ugguns tur isſprukke no ſemneeka mahjas. Gohdiga meita, 22 gaddus wezzumâ, no leesmahm jau ſawu jaunaku klibbu mahſi isneſſuſi, ſteidsahs wehl atpakkat, arri ſawu lahdiſi isdabbuht, bet ne nahje wairs ahrâ: ſauze pahri reſes gan peh3 glahbſchanas, tomehr neweens ne drihſſtejahs, winnai par palihgu eet, un tâ deggoſcha ehka winnai drihſ gahſahs wirſſi.

No Maſ Gall-azzes, Widſemmê. Tur 10tâ April diwas ehkas zaur to aiſgahje uggunî, ka eglu ſarri bija bahſti krahnî, kurreu deggoſchas ſkuijas, zaur ſkurſtinu kaphuſchas ahrâ, ſalmu juntam uſmettahas.

No Wezzas Peebalgas, Widſemmê. Muſſu draudſi Deews peeme flejis, peenemdams pee ſewis winnas uſtizzamu mahzitaju. Tas pats, Johann Friedrich Schilling wahrâ, no Wah3ſemmes, ſchinnî draudſê preeſch 33 gaddeem (1801mâ gaddâ) no Allojes draudſes atnahje, kur wiſch jau ſeſchus gaddus bij mahzijas, un pee mums ſawu darbu ne-apnizzis arweenu irr ſtrahdajis. Mehs wehl ar preeku un firds-juſchanu peeminnam winna wahrâ, ko wiſch tik ſkaidri un plattiski no kanzeles woi pee behrnu-mahzibahm, woi kur zittur gaddijahs, us mums runnaja; tee paſchi gahje gan pee firds un zittus warreja atſwabbinahſt gan no blehnahm un mahneem. Bet wiſſuwairaf ſchi draudſe winnu leelâ gohdâ un pateizigâ peeminâ arweenu turrehs par to, ka wiſch pee baſnijas ſkohlu uſtaifijis, kur behrni arri rakſtiſchanâ un meldijâs teek mahziti, un no kurrenes jau mums daſchi derrigi ſkohlmeiſteri nahkuſchi un muſſu baſnijai tahds dſeedataju pulks tizzis, kâ retti Widſemmê woi Kurſemmê warrehs atraf. Gan winnam pee ſchahs ſkohlas uſtaifiſchanas daſchadi bij ja pulhlejahs, brihſcham ja ſtrihdejahs, kamehr laudis to par labbu atſinne; bet wiſch ne atahwahs pee ſawa kunga un Peſtitaja walſtibas ſtrahdahſt, un par Deews winna darboſchanu arr ſwehtijis, tam dohdams redſeht labbus augtus no tahs. Ar mihleſtibu tas aiſgahjis draugs wiſſus ſawus draudſes behrnus uſnehme un ar mihligu padohmu katram palihdſeja, kam warreja; bet kur walſchſkiba un netaiſniba rahdijahs, tur wiſch arr nemittejahs ar rahſchanu un pahmahzifchanu pretti ſtahweht. Zebſchu wiſch ſawâ gahjumâ zaur ſcho paſaull arr daſchu gruhſtu un ſuhru deenu redſejis, tad tomehr Deews winnu neſwehtitunaw pamettis: jo Deews winnam dewe pahrwaldihſt wiſſas gruhſtibas un behdâ un atkal preezas ſauli redſeht, kas tik ſpihd taiſneem laudim. Deews winnam arr dewe preeku pee behrneem; jo winna lauliba ar ſeptineem behrneem bij ap

fwehtita, furrus winsch wiffus ar leelu darboschanu un raifeschanu pa gohdam usaudsinaja. No teem pascheem trihs dehti jau draudsehm un tam Rungam kalpo, mahzitaji buhdami (Zirfê, Gulbenê, Laudohnê, eefsch Widsemmes); wezzam tehwan bij tas preeks, famos dehlus tahdâs leelâs gohdigâs draudsês par mahzitajeem redseht un nomannih, ka tee welti sawa kunga wihna-dahrsâ ne strahdaja. Bes teem wehl weens dehls Kreewu semmê dshwo par aumeisteri un diwi irr Lehrpatâ augtâs skohlâs. No meitahm weena irr isprezzeta (Jaunpils zeenigam mahzitajam); un ta draudsene, kas winnam ar laulibas faiti bij sawee-nota, nu raud pee sawa drauga kappâ, ko ta 38 gaddus zaur preeku- un behdu-deenahm pawaddija. Deems winnam arr bij dewis arweenu labbu pastahwigu wesse-libu; jo winsch bij leels, resns wihrs un no stiprahm meefahm, tà ka spehka netruhke pee darbeem un ka winsch zittas wahjibas, kas laikam peesittahs, wiffu wairak weenreis azzu-wainas, labbi pahwarreja. Pehdigôs gaddôs tahda wahjiba us kruhtim winnam mettahs, ka brihscham kruhts un dwaicha tikke faraustitas; ta patti winnam arr gallu darrija. Jo Leeldeenâs atfwehtê (29. April) wehl Deewa wahrdu, it kâ wesseligis wihrs, turreja, sewischki no firds papreezajees par sawu dseedataju mihligu dseedaschanu basnizâ; pehz pufsdeenâs wehl us kahdu muischu nobrauze un wakkârâ nogullejahs; tad nakti kruhts raustischana usnahze un ne pufs-ohtra stunda ne bija, kad muhsu draugs it weegli un meerigi, pilnâ prahâ buhdams un sawu gallu gan nomannidams, garru atdewe tam, kas to schi pasauli bij lizzis. Ar leelu mihlestibu ta winna draudse tahs atdisfuffchas meefas eepreeksch jau us kappâ weetu pawaddija, un 8tâ Mei deenâ, kad behres basnizâ tikke turretas, laudis pulku pulkôs fanahze un sawam mihlam mahzitajam pehdigu gohdu dewe, Deewa padohmu wehrâ nemdami: "Deeminneet juhfu wadditajus, kas jums to Deewa wahrdu irr runnajuschî. Usluhfojeet winnu dshwoschanas gallu, un dsenneetees winnu tizzibai pakkat." (Ebr. gr. 13, 7.) *).

— e —

No Apprikkes, Kursemme. Turrigam fainneekam tur mahja un zittas ehkas 7tâ April pee paschas pilnas gaismas noslihe uguni. Laudis tai deenâ preeksch tam bija isnehmuschî labbas ohgles no zepta ahvâ, usneffuschî us behniu, turpatt gan ar uhdeni aplehjuschi, bet tomehr laikam labbi ne dsiffinajuschî.

No Sweedru semmes. Jau preeksch 15 gaddeem laudis tur pehz gudra un augsti mahzihra kunga padohma sahze tahdus sawadus kohku nammus uszist, ko atkal drihs warr isahrdiht, kad patihk, winnus zittâ weetâ likt. No ta laikâ lihds schim wairak kâ 80 tahdu nammu pee paschas Stokkolmes pilssehtas irr usbuhwehti, un winni naw tik masini, kâ tee, ko mehâ tê Nihgâ no struhgeem pirkam; winnus warw buhweht, zif leeli ween wajaga; irraid daschi, kurreem neween appakschâ pa semmi, bet arri wehl pa treppi augschâ lihds 10 istabahm irr. Sweedri raksta, schee nammi ne effoht pahz zitteem dauds dahrgaki, un arri wairak siltuma ne istaischoht. — Labba leeta nu gan buhtu, kad mehâ ar saweem nammeem, itt kâ gleemieschi ar saweem schkir-sineem, warretum eet, kur patihk; tad schat gaddâ sawu nammu wehl liktu tê, kur

*) Schahs sinas mums farakstijis weens kungs, kas ta aishgajuschâ mahzitaja un to Wezz- un Jaun-Peebalgas draudschu wezz draugs irr.

blakkam mans mihtajs draugs dšihwo, bet kad us preekschu winna galwina buhs pa-
krittusi, moi kaimini sahks skauts un libbeleht, tad tuhlihn atkal zittâ weetâ. Bet
kurfch timmermannis muhsu semmê tif gudrs, ka jau usnemtohs tahdu nammu buh-
weht, ja winnam ne wehl plaschaki un skaidraki warr isteift, kas winnam ja-darra, ne
kâ ar scheem wahrdeem? "No ahrenes kohku gabbali stahwi effoht ja-eelaisch un rohbu
rohbdôs zeeti ja-faleef, lai arri leetus tē labbaki pa swehdrahm gahschahs semmê. No
eekshenes feena ar tschetrkantigeem galdineem effoht ja-istaisa un starp seenas un
kohkeem stihws papihrs, sudraba rubla beesumâ, ja-leef, lai wehjsch ne puhsch zauri.
Stuhri ar skruhwehm ja-fawelf. Grihds, tâpatt kâ feena, dubbults ja-taisa, bet
wehl zettortu dalku beesaks. Grihda galdi, 12 pehdas garrumâ un 6 pehdas plattu-
mâ, tâpatt ar rohbeem ja-eelaisch pamattam. Uteri juntu buhs taifihht dubbultu un
winnu wehl apflaht ar isgrebrehm dehlitehm, fo-deem appakeem balkeem weegli warr
peetaifihht wirsû. Un kad nu junts un wifs nams wehl ar eljes pehrwi buhschoht ap-
pehrwehts, tad smukki deesgan isfkattischohtees, un tabba un branga dšihwe tur eek-
schâ buhschoht!" —

Gas mihtlas usminna: Skalla. — Alla.

Sinna, zil naudas 15. Mei-mehn. deenâ 1854 eeksch Rihges maksaja
par daschahm prezzehm.

Par	Maksaja:	Sudr. nauda.		Par	Maksaja:	Sudr. nauda.	
		Rb.	K.			Rb.	K.
1	puhru rudsu, 116 mahrzinus smaggu	1	45	1	pohdu (20 mahrzineem) wasfu	5	—
—	meeschu, 100 mahrzin. smaggu	1	—	—	tabafa	1	30
—	kweeschu, 128 mahrzin. smaggu	1	80	—	sweesta	2	30
—	ausu	—	65	—	dselses	—	65
—	firnu	1	40	—	linnu, frohna	2	40
—	rupju rudsu = miltu	1	40	—	brakka	2	20
—	bihdeletu rudsu = miltu	1	70	—	kannepu	—	60
—	bihdeletu kweeschu = miltu	2	20	—	schihhtu appinu	3	20
—	meeschu = putrainu	1	50	—	neshkihhtu jeb prezzes appinu	2	—
—	eefala	1	10	—	muzzu silku, eglu muzzâ	5	25
—	linnu = sehklas	2	25	—	lasdu muzzâ	5	50
—	kannepu = sehklas	1	50	—	smalkas sahls	4	—
1	wesumu feena, 30 pohdus smaggu	2	—	—	rupjas baltas sahls	4	15
barrotu	wehrschu gallu, pa pohdu	1	—	—	wahiti brandwihna, pussdegga	9	50
				—	bindegga	12	—

Weenu sudraba rubli warreja dabbuht par 358½ kapeikeem warra naudas.

Lihds 15. Mei pee Rihges irr atnahkufchi 294 fuggi un aisbraukufchi 96.

„ 9. Mei pee Leepajas irr „ 42 „ „ „ 33.

Wihw drikkleht. No juhrmallas-gubernementu augstas waldischanas puffes:

Dr. C. E. Napiersky.